

بررسی فراوانی اختلالات گفتاری و ارتباط آن با ازدواج فامیلی در دبستانهای شهر زواره در سال ۱۳۷۹

فاطمه درخشنده^۱، وجیهه بهشتی

والدین (از نظر درجه خویشاوندی) با متغیر وابسته وجود و نوع اختلال گفتاری، از طریق آزمون کای دو مورد بررسی قرار گرفت و نتایج زیر بدست آمد:

● میزان شیوع اختلالات گفتاری در جامعه مورد مطالعه شامل اختلال در صوت ۲۳/۲۷ درصد، اختلال در تولید ۱۲/۴ درصد و لکنت ۰/۵ درصد بود.
● رابطه بین شیوع انواع اختلالات گفتاری و نوع ازدواج والدین نیز بررسی شد و مشخص شد که اگر چه میزان درصد افراد سالم در ازدواجهای غیرفامیلی بیشتر از این میزان در ازدواجهای فامیلی است ولی آزمون کای اسکوار این تفاوت را معنی دار نمی داند یعنی ازدواج فامیلی با شیوع اختلالات گفتاری رابطه ای ندارد. (جدول ۱) این نتیجه مطابق با نتایج تحقیقی است که در سال ۱۳۷۵ بر روی ۲۳۴ دانش آموز پایه اول مدارس شهر اصفهان انجام شد. (کازمی، ی. بررسی وضعیت اختلالات گفتاری در کودکان پایه اول دبستانهای شهر اصفهان، پایان نامه کارشناسی، دانشکده علوم توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۵).

● رابطه بین انواع اختلالات گفتاری و جنسیت نیز بررسی شد و مشخص شد که ۴۵/۴۱ درصد از پسرها و ۲۰/۸۱ درصد از دخترها اختلال گفتاری دارند، یعنی شیوع اختلال گفتاری در جنس پسر بمراتب بیشتر از جنس دختر می باشد. آزمون کای اسکوار نیز این تفاوتها را معنادار نشان داد. در پژوهشی دیگر نیز که در سال ۱۳۷۸ انجام شده، نسبت اختلال گفتاری در پسران به دختران ۳ به ۱ گزارش شده است. (شفیعی، ب. بررسی میزان فراوانی و نوع اختلالات گفتاری در دانش آموزان پایه های اول و دوم دبستانهای شهر اصفهان، ۷۸-۱۳۷۷).

● در بررسی رابطه بین دومتغیر نوع اختلال گفتاری و سن از آزمون کای اسکوار استفاده شد و ارتباط معنی داری بدست نیامد.

اختلالات گفتاری از جمله مشکلات شایع در بین کودکان می باشد که به دلایل متعددی می تواند ایجاد شود. از جمله این دلایل، عامل ارث و ژنتیک می باشد که در ازدواجهای فامیلی بیش از سایر ازدواجها بروز پیدا می کند. در تحقیقی که در سال ۱۳۷۴ در شهر اصفهان انجام شده است مشخص شد که ازدواجهای فامیلی در این منطقه مهمترین عامل بروز بیماریهای ژنتیکی است (سروری، ع. ازدواجهای فامیلی و بیماریهای ژنتیکی کودکان: اصفهان، نشر دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۷۴). در پژوهش حاضر رابطه بین ازدواج فامیلی و شیوع اختلالات گفتاری در کودکان دبستانی شهر زواره بررسی شد.

این مطالعه به روش توصیفی - تحلیلی و مقطعی در اردیبهشت سال ۱۳۷۹ انجام شده، که در آن تعداد ۸۰۸ نفر (۳۹۴ دختر و ۴۰۴ پسر) از دانش آموزان مدارس ابتدایی مورد بررسی قرار گرفتند. ابتدا از کل دانش آموزان مورد مطالعه تست غربالی بصورت گفتار پیوسته و توصیف تصاویر گرفته شد و بدین ترتیب وجود و یا عدم وجود اختلال گفتاری مشخص شد و در مرحله بعد دانش آموزان مشکوک به اختلال گفتاری مورد بررسی دقیقتر قرار گرفتند و شیوع هر یک از اختلالات گفتاری اعم از اختلال در تولید، اختلال در صوت و لکنت زبان بطور مجزا محاسبه شد. ضمناً کودکان از نظر نسبت فامیلی والدینشان نیز به سه گروه تقسیم شدند.
۱- ازدواج فامیلی درجه ۳: منظور ازدواج با خویشان درجه ۳ است که نزدیکترین ازدواج فامیلی است مانند دخترخاله، پسرخاله.
۲- ازدواج فامیلی درجه ۴ و ۵: منظور ازدواج با خویشان درجه ۴ و ۵ است مانند نوه عمو، نوه خاله و نتیجه عمو....

۳- ازدواج غیرفامیلی: ازدواج با خویشان درجه ۶ به بعد است.
در این پژوهش ارتباط بین متغیرهای مستقل سن، جنس و نوع ازدواج

جدول ۱: شیوع انواع اختلالات گفتاری به تفکیک از ازدواج فامیلی

نوع ازدواج	فامیلی درجه ۲		فامیلی درجه ۴ و ۵		غیرفامیلی	
	تعداد	میزان درصد	تعداد	میزان درصد	تعداد	میزان درصد
نوع اختلال						
اختلال در تولید	۲۸	۱۳/۲۸	۷	۹/۸۶	۶۵	۱۲/۲۸
اختلال در صوت	۴۹	۲۳/۱۱	۲۲	۳۰/۹۹	۱۱۷	۲۲/۲۹
لکنت زبان	۲	۰/۹۴	۱	۱/۴۱	۱	۰/۱۹
افراد سالم	۱۳۳	۶۲/۷۳	۴۱	۵۷/۷۵	۳۴۲	۶۵/۱۴
جمع	۲۱۲	۱۰۰	۷۱	۱۰۰	۵۲۵	۱۰۰

۱- عضو هیات علمی دانشکده توانبخشی